

Afspraken Arbitrage Veldhockey

seizoen 2025 - 2026

INLEIDING

Met het nieuwe hockeyseizoen voor de deur is het ook weer tijd voor een nieuwe versie van de Afspraken Arbitrage Veldhockey voor alle competities in Nederland. Deze afspraken vormen in combinatie met het Spelreglement Veldhockey en de Standaard Afspraken Arbitrage de leidraad voor de gehele arbitrage in Nederland.

De Afspraken Arbitrage Veldhockey vormen voor scheidsrechters het fundament hoe zij de spelregels moeten interpreteren en toepassen. Wij willen namelijk persoonlijke interpretaties voorkomen. Door ons te houden aan de spelregels en deze afspraken kunnen we iedere week consistent en voorspelbaar fluiten en zo op een positieve wijze bijdragen aan de sport die we allemaal zo ontzettend leuk vinden.

Als scheidsrechters hebben wij een belangrijke rol in het faciliteren van het spel. Een excellerend scheidsrechtersteam helpt om onze sport in alle aspecten een succes te laten zijn. Wij willen daarom op zo'n manier het spel begeleiden dat er altijd een eerlijke, veilige en attractieve hockeywedstrijd ontstaat.

Veel succes en plezier dit seizoen!

REGEL- EN INTERPRETATIEWIJZIGINGEN

In navolging van de FIH is besloten om ook in Nederland de nieuwe regel met betrekking tot de hoge bal in te voeren (zie regel 9.10). Hiermee komen voorgaande afspraken aangaande de interpretatie van de hoge bal per direct te vervallen.

Verder is er besloten om, net als in de zaal, de afspraak op het veld in te voeren omtrent het bestraffen van het onveilig weggooiën van beschermende kleding bij een strafcorner. Tot slot geldt vanaf komend seizoen in Nederland een dringend advies tot het dragen van een masker bij het verdedigen van een strafcorner.

MANAGEMENT & COMMUNICATIE

Voor de wedstrijd

- Blijf zowel mentaal als fysiek fit.
- Wees op tijd op de vereniging om afspraken te maken over het wedstrijdplan met je collega. Bespreek waar je zelf aan werkt en hoe je elkaar zo goed als mogelijk kunt ondersteunen tijdens de wedstrijd. Als team sta je sterker als je elkaar beter begrijpt en een goede wedstrijdvoorbereiding helpt hierbij!
- De omgang met spelers en teambegeleiders tijdens de wedstrijd is erg belangrijk. Gebruik de tijd voor de wedstrijd om met enkele spelers en de coach een praatje te maken.

Tijdens de wedstrijd

- We treden op tegen wangedrag. Hiervoor hebben wij met elkaar de Gouden Gedragsregels afgesproken. Het protesteren met meerdere spelers bij een scheidsrechter (crowding) wordt daarom bestraft met een groene kaart. Het hevig protesteren in woord en gebaar blijft in de basis eerst een groene kaart. Echter kan de hevigheid van het protest soms aanleiding geven tot het geven van een gele kaart. Het is aan de scheidsrechter om dit af te wegen. Het ernstig provoceren van een tegenstander of een scheidsrechter (bijvoorbeeld het maken van een duidelijk wegwerpgebaar richting een scheidsrechter of het cynisch klappen voor een beslissing van een scheidsrechter) wordt meteen bestraft met een gele kaart.

- Houd je tijdens de wedstrijd aan de afspraken uit dit document en geef kaarten volgens de tabel in het document Standaard Afspraken Arbitrage. Voorkom persoonlijke interpretaties.
- Er is een verschil tussen een wedstrijd die fysieker wordt en fysiek spel om tegenstanders "uit te schakelen". Zo moeten acties die de veiligheid van spelers in gevaar brengen of gebruikt worden om doelbewust het spel af te breken altijd worden bestraft.
- Gebruik waar mogelijk de voordeelregel om flow in de wedstrijd te stimuleren. Controle moet namelijk niet ten koste van flow gaan. Wees je er daarom van bewust wat het effect van voordeel is op het wedstrijdmanagement.
- Fluiten doe je samen! Ondersteun daarom je collega zowel binnen als buiten het veld waar mogelijk en waar nodig. Heb vertrouwen in je collega!

Na de wedstrijd

- Probeer (emotionele) discussies met spelers en coaches direct na afloop van de wedstrijd op het veld te voorkomen. Ook jij als scheidsrechter hebt even de tijd nodig om bij te komen. Probeer elkaar later in het clubhuis op te zoeken om dan, op een normale manier, met elkaar de wedstrijd of wedstrijdsituaties na te bespreken.
- Wees eerlijk tegen elkaar over beslissingen of keuzes die zijn gemaakt tijdens de wedstrijd en val elkaar na de wedstrijd, daarbuiten of op social media nooit af. Geef elkaar opbouwende feedback!

HOGE BAL

In dit deel van de afspraken bespreken wij de beoordeling van de hoge bal. Dit doen wij aan de hand van drie afzonderlijke delen: het vertrek, de vlucht en de landing. Als Commissie Spelregels begrijpen wij dat de nieuwe regel en de bijbehorende interpretatie van de hoge bal aanpassingsvermogen en gewenning vraagt van iedereen. Wij hebben er daarom ook alle begrip voor als dat wat oefening kost; toch baart oefening kunst.

Deel 1 - Vertrek

Het enige beoordelingscriterium is hier "gevaar". Echter wanneer een tegenstander doelbewust gevaar wil creëren door in de baan van de hoge bal te springen, dan bestraf je deze tegenstander. Let op: Je kunt geen gevaar creëren op een eigen speler.

Deel 2 - Vlucht

Net als bij het vertrek, beoordelen we de hoge bal in de lucht uitsluitend op gevaar.

Deel 3 - Landing

De basis voor de beoordeling van een hoge bal is regel 9.10:

*"Spelers mogen niet binnen 5 meter komen van een tegenstander die een neerkomende bal probeert te ontvangen, **totdat de bal door die tegenstander is aangeraakt**. De bal mag binnen 5 meter, maar buiten speelafstand, onderschept worden mits dit veilig gebeurt."*

De **nieuwe regel voor de hoge bal** gaat er (in tegenstelling tot de oude regel) niet meer van uit dat de hoge bal eerst gecontroleerd en/of vervolgens op de grond gebracht moet worden door een duidelijke eerste ontvanger voordat tegenstanders de bal weer mogen spelen. In plaats daarvan mogen tegenstanders de bal alweer proberen te spelen nadat deze door de duidelijke eerste ontvanger is aangeraakt met de stick, mits zij op 5 meter afstand stonden op het moment van het eerste balcontact.

Optie 1 - Landing

De termen "fase 1" en "fase 2" (zoals afgelopen seizoen geïntroduceerd) met bijbehorende afspraken komen per direct te vervallen. Van scheidsrechters wordt verwacht om deze termen niet meer te gebruiken.

Duidelijke eerste ontvanger

Op het moment dat de hoge bal zich op het **hoogste punt van de vlucht** bevindt, wordt door de scheidsrechter beoordeeld wie de duidelijke eerste ontvanger is. Deze speler heeft vervolgens het recht om de hoge bal te ontvangen. Nadat de duidelijke eerste ontvanger de bal heeft aangeraakt, is er sprake van vrij spel en mogen tegenstanders die op 5 meter afstand stonden (op het moment van het eerste balcontact door de duidelijke eerste ontvanger) de bal weer proberen te spelen.

Tegenstanders mogen bij dit eerste balcontact niet ingrijpen binnen 5 meter. Indien zij dit wel doen bij een duidelijke eerste ontvanger dan zal dit worden beschouwd als een onopzettelijke overtreding.

Geen duidelijke eerste ontvanger

Als het onduidelijk is wie de duidelijke eerste ontvanger is, dan krijgt het team dat de bal niet omhoog speelde het recht om de bal te ontvangen. Er is sprake van een onduidelijke eerste ontvanger als spelers bijvoorbeeld binnen speelafstand van elkaar staan op het moment dat de hoge bal zich op het hoogste punt van de vlucht bevindt, tegelijk in de richting van de landingsplek bewegen zonder dat er een duidelijke afstand tussen beide spelers is of vanuit verschillende kanten gezamenlijk richting de landingsplek bewegen zonder dat er een duidelijke afstand tussen beide spelers is. In deze situaties kan de hoge bal namelijk tot gevaarlijk spel leiden en moet zo snel mogelijk worden afgefloten.

Het grijze gebied

Als een tegenstander van een duidelijke eerste ontvanger binnen 5 meter staat (maar buiten speelafstand) en niet actief bij het spel betrokken is, heb je de mogelijkheid om hier niet meteen voor te fluiten en voordeel te geven. Of dit kan, hangt mede af van het niveau van de wedstrijd en het niveau van de spelers.

Als je ervoor kiest om voordeel te geven in deze situatie, dan is het belangrijk om te beoordelen of het niet op 5 meter afstand (maar buiten speelafstand) staan van de tegenstander de vervolgactie van de duidelijke eerste ontvanger aantoonbaar hindert. Is dit het geval, dan is alsnog fluiten de juiste beslissing (aangezien het dan geen aantoonbaar voordeel heeft opgeleverd).

*N.B. Tegenstanders die **binnen** 5 meter (maar buiten speelafstand) van een duidelijke eerste ontvanger staan, mogen de bal niet direct proberen te spelen na het eerste balcontact van de duidelijke eerste ontvanger. Zij stonden immers niet op afstand. Voor deze tegenstanders geldt dat zij de bal pas weer mogen proberen te spelen als de bal zich buiten een straal van 5 meter bevindt (bepaald vanaf het punt van het eerste balcontact).*

Optie 2 - Onderschepping

Een andere optie is een onderschepping buiten speelafstand (maar binnen de 5 meter) van de duidelijke eerste ontvanger door een tegenstander. Dit is iets anders dan een aanname. De actie van de onderschepping moet namelijk leiden tot het wegspeelen en/of uit de situatie wegnemen van de bal.

Veilige onderschepping

Een onderschepping van een hoge bal buiten speelafstand (maar binnen de 5 meter) door een tegenstander is toegestaan als dit op een veilige manier plaatsvindt.

Voorwaarde voor een veilige onderschepping is dat tegenstanders van de duidelijke eerste ontvanger geen duelsituatie veroorzaken en/of dat de spelers van beide teams elkaar niet binnen speelafstand naderen.

Onveilige onderschepping

Een (poging tot) onderschepping van een hoge bal binnen speelafstand of een mislukte onderschepping buiten speelafstand (maar binnen de 5 meter) wordt

beschouwd als een onopzettelijke overtreding. Let wel: Voor een mislukte onderschepping moet altijd gefloten worden, tenzij voordeel de gepaste straf is.

Wees je er tot slot van bewust dat tegenstanders die van achter of van voor de duidelijke eerste ontvanger komen en daarbij proberen om de hoge bal te onderscheppen, waarschijnlijk eerder een gevaarlijke situatie kunnen veroorzaken dan spelers die van opzij komen.

STRAFCORNER

Let op: In de Hoofdklasse en de Gold Cup wijkt het management van de strafcorner op enkele punten af van de andere (bonds)competities. Voor een uitgebreide beschrijving hiervan, verwijzen wij naar het document Hoofdklasse en Gold Cup Arbitrage Afspraken.

Stappenplan voor het managen van de strafcorner

- 1) Je fluit voor een strafcorner.
 - a) Verdedigers en aanvallers krijgen nu maximaal 40 seconden de tijd om zich klaar te maken. De wedstrijdtijd loopt door en wordt niet stilgezet. Kijk daarom na het toekennen van een strafcorner eerst naar de tijd op je horloge en tel daar dan 40 seconden bij op.
- 2) Je begeleidt de spelers verbaal.
 - a) Begeleid zowel de verdedigers als de aanvallers proactief door hen de resterende tijd (alleen 20, 10 en 5 seconden) door te geven. We tellen **niet** af van 5 naar 0!
- 3) Je fluit om de strafcorner vrij te geven.
 - a) Staat iedereen al eerder klaar, dan mag dat ook al voor het verstrijken van de 40 seconden. Maak dit echter wel heel duidelijk aan alle spelers voordat je de strafcorner wilt gaan vrijgeven door te fluiten.

Aandachtspunten tijdens het managen van de strafcorner

- Als een speler van de verdedigende of aanvallende partij niet op tijd klaar staat na 40 seconden, dan geef je een groene kaart. Wees echter proactief, zodat je deze situatie kunt voorkomen. Een groene kaart voor de verdediging betekent namelijk dat de strafcorner met 1 speler minder wordt verdedigd.
- Na het fluitsignaal voor de start van de strafcorner, moet de aanvaller de bal direct spelen/aangeven. Gebeurt dit niet, dan heb je de mogelijkheid om de aangever naar de middenlijn te sturen en de strafcorner te laten aangeven door een andere speler van de aanvallende partij. Hiervoor kan dus geen persoonlijke straf worden gegeven. Manage dit proactief door bij de eerste strafcorner van de wedstrijd de aangever hieraan te herinneren.
- Bij een re-take (dus een strafcorner terwijl bij de vorige strafcorner nog niet aan regel 13.5 is voldaan) vervalt de 40 seconden en wordt de strafcorner zo snel mogelijk genomen. Het opnieuw bijeenkomen van het aanvallende team op de kop van de cirkel is niet toegestaan. Manage dit direct bij het geven van de re-take.
- Wanneer de tijd na het toekennen van een strafcorner wordt stilgezet (bijvoorbeeld bij een blessure of een persoonlijke straf), dan vervalt de 40 seconden en wordt de strafcorner zo snel mogelijk genomen.

Gebruik van beschermende kleding rondom strafcorners

Let op: De KNHB adviseert spelers dringend om een masker te dragen tijdens het verdedigen van een strafcorner. Spelers zijn zelf verantwoordelijk om dit advies wel of niet op te volgen. Scheidsrechters kunnen geen spelstraf of persoonlijke straf opleggen voor het niet dragen van een masker bij een strafcorner.

Verdedigers mogen uit veiligheid beschermende kleding dragen bij het verdedigen van een strafcorner. Voor het gebruik van het masker geldt dat deze bij de eerste mogelijkheid dat deze veilig afgezet kan worden (m.u.v. de spelhervatting direct na de strafcorner), moet worden afgezet. Aanvullend hierop geldt:

- Verdedigers met masker op mogen tot aan de 23-meterlijn hun verdedigende actie afmaken. Komen ze met het masker op over de 23-meterlijn en zijn ze betrokken bij het spel, dan krijgt de aanvallende partij een vrije slag buiten het 23-metergebied op de plek waar de verdediger met het masker op betrokken was bij het spel.
- Wanneer de bal na het nemen van de strafcorner direct doorschiet tot buiten de stippellijn (de strafcorner is nu officieel voorbij) mogen verdedigers hun masker uit veiligheid ophouden. Bij de eerste mogelijkheid om deze veilig af te doen, moet het masker direct worden afgedaan.

In de praktijk doen spelers alle beschermende kleding direct uit na de strafcorner. Focus als scheidsrechter vooral op het masker. Je hoeft spelers niet te bestraffen als zij nog kniebescherming of een handschoen aan hebben na de strafcorner.

- Van verdedigers wordt verwacht dat zij hun beschermende kleding na de strafcorner zonder gevaar voor tegenstanders, scheidsrechters en toeschouwers afdoen.

Mochten verdedigers in het afdoen van hun beschermende kleding een gevaarlijke situatie creëren door een tegenstander, scheidsrechter of toeschouwer te raken, dan bestraffen we deze actie overal op het veld met een strafcorner in combinatie met een persoonlijke straf (gele kaart, 5 minuten). Wanneer deze situatie zich voordoet na het scoren van een doelpunt zal alleen een persoonlijke straf worden opgelegd.

Voor de overige eerder gemaakte afspraken omtrent de strafcorner verwijzen wij naar het document Standaard Afspraken Veldhockey seizoen 2025-2026.

AFHOUDEN

De afgelopen seizoenen zien zowel de FIH als de KNHB de wijze waarop duels worden gespeeld veranderen. Het gebruik van het lichaam in deze duels - om de bal af te schermen - wordt steeds meer toegestaan, terwijl hierbij ook sprake kan zijn van direct afhouden.

Voorbeelden hiervan zijn je rug in de tegenstander draaien op het moment dat de tegenstander een poging doet om de bal te spelen, je heen neerzetten om te voorkomen dat de tegenstander bij de bal kan komen of zijwaarts lopen waarmee ruimte wordt gecreëerd en/of de stick van de tegenstander wordt geblokkeerd. Wij willen scheidsrechters vragen om alert te blijven op hoe spelers hun lichaam en sticks gebruiken in spelsituaties en duels met tegenstanders.

Als richtlijn geven we hierbij mee dat de bal speelbaar moet blijven voor tegenstanders die binnen speelafstand in de duelsituatie een actieve poging doen om de bal te spelen. Let wel: afhouden is een actieve nieuwe beweging op het moment dat een tegenstander een poging doet om de bal te spelen.

OFF-THE-BALL

Naast het beoordelen van duelsituaties op en rond de bal, moeten scheidsrechters zich ook steeds meer bewust zijn van duelsituaties die zogenaamd off-the-ball plaatsvinden. In deze off-the-ball-situaties vinden steeds vaker fysieke duels plaats waarbij spelers zich ten koste van hun tegenstander zo goed mogelijk proberen te positioneren. Hierbij kan gedacht worden aan het blokkeren van looprichtingen, het vasthouden van de stick van de tegenstander, het lichaam gebruiken om ruimte te creëren ten koste van de tegenstander, tegen elkaar aanduwen of grovere acties.

Wij vragen scheidsrechters op deze duelsituaties alert te blijven (door ook duels te blijven scannen als de bal niet in de buurt is) en hier tijdig en gepast op in te grijpen. Let op: De aard van het duel bepaalt hoe je als scheidsrechter deze situatie wil managen.